

Warszawa, dnia 11 lutego 2020 r.

Poz. 212

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 28 stycznia 2020 r.

**w sprawie wprowadzenia programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka
na lata 2020–2022**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 oraz z 2020 r. poz. 148) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się program wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na lata 2020–2022, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi program nadzoru nad chorobą niebieskiego języka w rozumieniu art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.²⁾).

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2020 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *J. Ardanowski*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2258).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 89 z 01.04.2008, str. 3, Dz. Urz. UE L 116 z 30.04.2008, str. 3, Dz. Urz. UE L 117 z 01.05.2008, str. 22, Dz. Urz. UE L 197 z 25.07.2008, str. 18, Dz. Urz. UE L 299 z 08.11.2008, str. 17, Dz. Urz. UE L 344 z 20.12.2008, str. 28, Dz. Urz. UE L 40 z 11.02.2009, str. 3, Dz. Urz. UE L 227 z 29.08.2009, str. 3, Dz. Urz. UE L 313 z 28.11.2009, str. 59, Dz. Urz. UE L 322 z 08.12.2010, str. 20, Dz. Urz. UE L 176 z 05.07.2011, str. 18 oraz Dz. Urz. UE L 141 z 31.05.2012, str. 7.

PROGRAM WYKRYWANIA WYSTĘPOWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSEM CHOROBY NIEBIESKIEGO JĘZYKA
NA LATA 2020–2022

1. Identyfikacja programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na lata 2020–2022

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: choroba niebieskiego języka (Bluetongue)

Gatunki objęte programem: bydło, owce, kozy

Lata realizacji programu: 2020–2022

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego choroby

Od 2009 r. na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest regularnie realizowany program wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka, zarówno u rodzimego bydła, jak i u owiec, a od 2014 r. również u kóz, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1266/2007”.

Od 2009 r. program wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka stanowił, że w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego (serologicznego – testem ELISA) lekarz weterynarii pobiera próbki od bydła i owiec, a od 2014 r. również od kóz, u których stwierdzono obecność przeciwciał dla wirusa choroby niebieskiego języka, i przesyła je do badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) w celu wykrycia materiału genetycznego wirusa.

Z uwagi na brak stwierdzonych ognisk choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także uwzględniając bierny nadzór kliniczny w kierunku choroby niebieskiego języka u zwierząt pochodzących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzony zgodnie z ust. 2.1 załącznika I do rozporządzenia nr 1266/2007, należy uznać, że

ta choroba nie występowała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej endemicznie. Jednocześnie z uwagi na właściwości wirusa i zachodzące zmiany klimatyczne nie należy wykluczać takiego zagrożenia w przyszłości.

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr 1266/2007, tj. od dnia 1 listopada 2007 r., na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały wprowadzone z państw członkowskich Unii Europejskiej liczne sztuki bydła, u których wykryto przeciwciała dla wirusa choroby niebieskiego języka oraz materiał genetyczny wirusa tej choroby. Sztuki bydła wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach handlu wewnątrzspółnotowego, u których w badaniach laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) potwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa, zostały zabite.

W dniu 1 czerwca 2010 r. zniesione zostały strefy zamknięte obejmujące niektóre powiaty położone w województwach: dolnośląskim, lubuskim, opolskim i zachodniopomorskim. Wyznaczenie stref zamkniętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikało z wystąpienia ognisk choroby niebieskiego języka na terytorium Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej.

3. Opis programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na lata 2020–2022

Obowiązek realizacji programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka, zwanego dalej „programem”, wynika z art. 4 rozporządzenia nr 1266/2007. Jest on prowadzony na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program obejmuje co najmniej bierny nadzór kliniczny i aktywny nadzór laboratoryjny.

Bierny nadzór kliniczny jest realizowany przez obowiązek zgłaszania powiatowemu lekarzowi weterynarii wszelkich podejrzeń wystąpienia choroby zakaźnej oraz każdego przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967, z późn. zm.). Corocznie są również prowadzone szkolenia dla lekarzy weterynarii będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie postępowania przy zwalczaniu i wykrywaniu choroby niebieskiego języka, natomiast dla lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej szkolenia w tym zakresie, w miarę potrzeby, są prowadzone przez pracowników powiatowych inspektoratów weterynarii. Prowadzone są także kampanie uświadamiające dla posiadaczy bydła, owiec i kóz, mające na celu umożliwienie, szczególnie w sezonie największej aktywności muchówek z rodzaju *Culicoides*, rozpoznania objawów klinicznych choroby niebieskiego języka. Ponadto na

stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii została utworzona zakładka „Choroba niebieskiego języka”, w której są umieszczone dodatkowe materiały szkoleniowe dotyczące rozpoznawania tej choroby, w tym ulotka informacyjna opisująca objawy tej choroby, a także zdjęcia przedstawiające kliniczny obraz choroby.

Zakłada się, że w ramach biernego nadzoru klinicznego zostanie przeprowadzonych 100 badań serologicznych oraz 100 badań wirusologicznych zwierząt z gatunków objętych programem podejrzanych o zakażenie wirusem choroby niebieskiego języka. Koszty przeprowadzonych badań zostały doliczone do kosztów prowadzenia aktywnego nadzoru laboratoryjnego.

Aktywny nadzór laboratoryjny będzie obejmował badania laboratoryjne (serologiczne i wirusologiczne) prowadzone zgodnie z ust. 2.2 załącznika I do rozporządzenia nr 1266/2007.

Program ma na celu:

- 1) stwierdzenie wystąpienia określonego serotypu wirusa (BTV-8) lub wykrycie wprowadzenia innych serotypów;
- 2) wykrycie dowodów przenoszenia wirusa z obszarów, na których wirus występuje, przez losowe badania laboratoryjne (serologiczne – testem ELISA) prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Środki przewidziane w programie

4.1. Czas trwania programu

Program będzie realizowany w latach 2020–2022.

4.2. Organizacja, nadzór i rola wszystkich podmiotów biorących udział w realizacji programu

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programu są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i powiatowy lekarz weterynarii.

Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii i 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Organizacja i zadania organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557).

Organy Inspekcji Weterynaryjnej współdziałają przy wykonywaniu swoich zadań z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej,

Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, a także z jednostkami samorządu terytorialnego.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań określonych programem jest wskazane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 256, z późn. zm.).

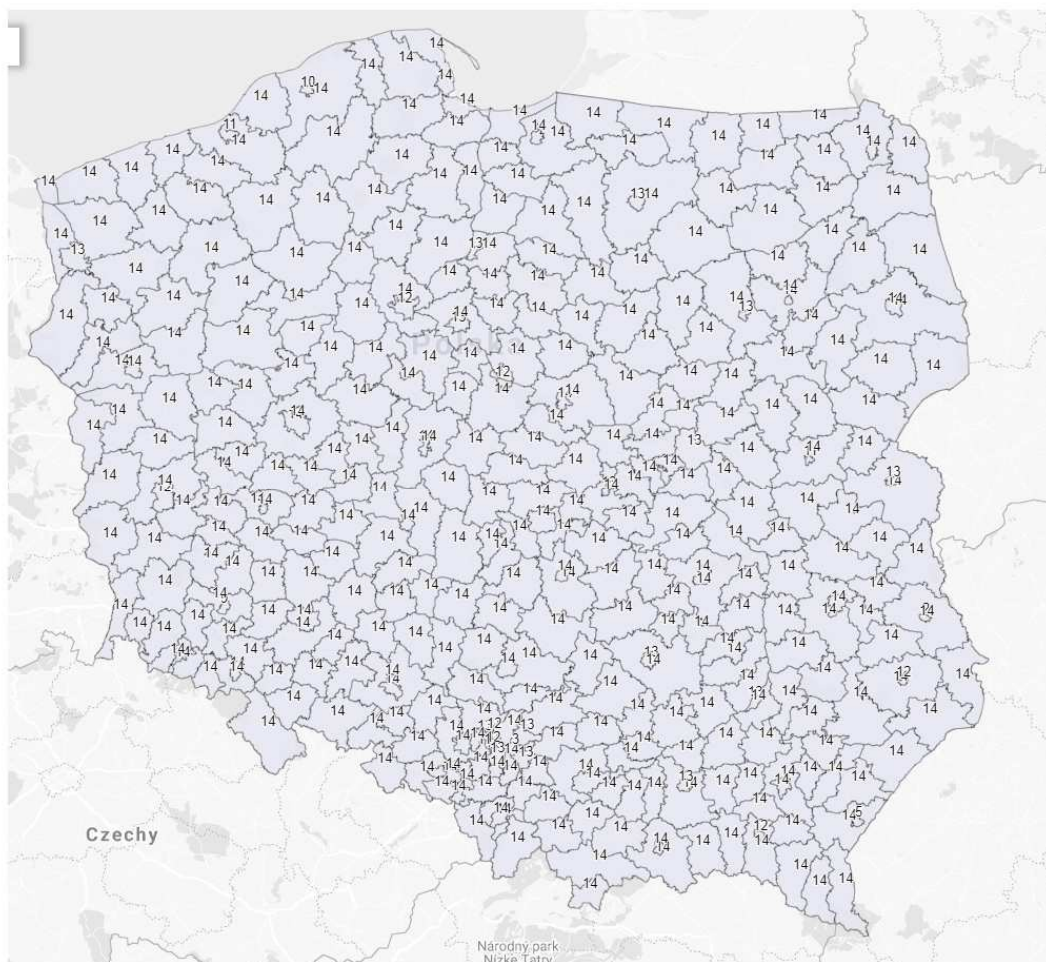
Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie za nadzór nad jego realizacją. Na poziomie województwa realizację programu nadzoruje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program ma być realizowany

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na którym działa 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii (wojewódzcy lekarze weterynarii) oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii (powiatowi lekarze weterynarii). Przyjmuje się, że na potrzeby programu geograficzną jednostką odniesienia jest powiat jako jednostka administracyjna. W Polsce jest 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatu. Jest to uzasadnione tym, że w sprawach związanych z wykonywaniem zadań Inspekcji organem pierwszej instancji jest powiatowy lekarz weterynarii, który jest kierownikiem powiatowej inspekcji weterynaryjnej.

Rozmieszczenie liczby próbek do pobrania w jednym próbkobranii w każdej jednostce geograficznej (powiecie) przedstawia mapa nr 1.

Mapa nr 1. Rozmieszczenie liczby próbek do pobrania na terytorium Polski

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Badaniu będą poddane bydło domowe (*Bos taurus*) oraz owce lub kozy powyżej 3. miesiąca życia. Nie będą badane dzikie zwierzęta żyjące na wolności oraz zwierzęta w ogrodach zoologicznych.

Badania laboratoryjne (serologiczne – testem ELISA) zostały zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić wykrycie serokonwersji z 95% prawdopodobieństwem, przy założeniu, że odsetek seroreagentów w populacji gatunków podatnych na zakażenie na obszarze danego powiatu wynosi 20%.

4.4.2. Identyfikacja zwierząt i rejestracja gospodarstw

Stada i gospodarstwa znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, są ewidencjonowane w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych w ramach Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zgodnie z przepisami:

- 1) ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 1149, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1129, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 grudnia 2018 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. poz. 2505).

4.4.3. Kwalifikacja zwierząt i stad

Powiatowy lekarz weterynarii na podstawie analizy ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem warunków środowiskowych sprzyjających występowaniu muchówek z rodzaju *Culicoides* (tereny podmokłe, bliskość zbiorników wodnych), określa, w jakich stadach będą pobierane próbki do badań laboratoryjnych (serologicznych – testem ELISA).

4.4.4. Zasady przemieszczania zwierząt

System opisany w punkcie 4.4.2 służy również do monitorowania przemieszczenia zwierząt w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt.

4.4.5. Zastosowane badania i plany pobierania próbek

Próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane przez urzędowych lekarzy weterynarii w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Próbki do badań laboratoryjnych (serologicznych – testem ELISA i wirusologicznych – testem rt RT-PCR), przeprowadzonych w ramach programu, będą przesyłane do

laboratoriów urzędowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Ponadto Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach będzie prowadził, przy współudziale organów Inspekcji Weterynaryjnej, program monitorowania i nadzoru choroby niebieskiego języka mający na celu ustalenie okresu sezonowo wolnego od wektorów (badania entomologiczne), zgodny z ust. 4 załącznika I do rozporządzenia nr 1266/2007. W ramach tych badań entomologicznych będzie w szczególności prowadzony aktywny roczny program odłowu wektorów za pomocą ustawionych na stałe pułapek zasysających w celu określenia dynamiki populacyjnej wektorów. Pułapki zasysające wyposażone w lampy ultrafioletowe zostaną rozmieszczone w sposób uwzględniający w szczególności występowanie muchówek i uwarunkowania środowiskowo-geograficzne oraz informacje zebrane z lat ubiegłych. Pułapki zasysające będą zawieszane na wysokości 1,5–2 m nad gruntem, tak blisko zwierząt jak to jest możliwe, jednakże w odległości nie większej niż 25 m od nich. Pułapki będą włączane 1,5 godziny przed zachodem słońca i wyłączane następnego ranka wkrótce po świcie. Odłowu wektorów będą dokonywane w odstępach tygodniowych. Pierwsze odłowu wektorów w ramach badań entomologicznych powinny zostać przeprowadzone na 4 tygodnie przed wystąpieniem dodatnich temperatur (+12°C). Odłowu wektorów do badań entomologicznych powinny zostać zakończone z dniem uzyskania 3 pustych odłowów pod rząd. Dodatkowo odłow owadów będzie prowadzony przez jedną noc w miesiącu w okresie sezonowo wolnym od wektorów. Analiza występowania i identyfikacja muchówek zostanie przeprowadzona w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

Badania w ramach monitoringu entomologicznego mają na celu:

- 1) ustalenie składu gatunkowego *Culicoides*, uznawanych za wektory wirusa choroby niebieskiego języka, występujących w otoczeniu stad bydła w wybranych lokalizacjach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) określenie liczebności rodzaju *Culicoides*;
- 3) ustalenie okresów aktywności *Culicoides*;
- 4) ustalenie okresu sezonowo wolnego od wektorów.

Wyniki przeprowadzonych badań entomologicznych wskazują, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ostatnich trzech latach najliczniej reprezentowanymi gatunkami owadów były:

- 1) w 2016 r. – zgromadzone w monitorowanym okresie kuczmany były zdominowane przez dwa podrodzaje: *Avaritia* (54,7%) i *Culicoides s.s* (35,8%);

- 2) w 2017 r. – zgromadzone w monitorowanym okresie kuczmany były zdominowane przez dwa podrodzaje: *Avaritia* (68,7%) i *Pulicaris* (27,9%);
- 3) w 2018 r. – zgromadzone w monitorowanym okresie kuczmany były zdominowane przez dwa podrodzaje: *Avaritia* (75,5%) i *Culicoides s.s.* (18,4%).

Liczebność rodzaju *Culicoides* w ostatnich trzech latach przedstawia się następująco:

- 1) w 2016 r. rodzaj *Culicoides* reprezentowany był przez 790 940 osobników;
- 2) w 2017 r. rodzaj *Culicoides* reprezentowany był przez 1 153 999 osobników;
- 3) w 2018 r. rodzaj *Culicoides* reprezentowany był przez 631 393 osobników.

Na podstawie prowadzonego programu odłowu wektorów ustalono okres sezonowo wolny od wektorów choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego początek w latach 2016, 2017 i 2018 wyznaczono odpowiednio od dnia 12 grudnia 2016 r., 22 grudnia 2017 r. oraz 14 grudnia 2018 r. Pierwsze okazy *Culicoides* odnotowano w 2016 r. na początku kwietnia, natomiast w 2017 i 2018 r. w marcu.

Badania laboratoryjne (serologiczne – testem ELISA) będą przeprowadzane dwukrotnie, w okresie największej aktywności muchówek z rodzaju *Culicoides*, tj. od dnia 1 maja do dnia 30 listopada danego roku. Pierwsze pobranie próbek odbędzie się w miesiącach maj–czerwiec, drugie w miesiącach październik–listopad. Pobrane próbki będą badane laboratoryjnie (serologicznie – testem ELISA).

Próbki do badań powinny być pobierane co najmniej z dwóch różnych stad w każdym powiecie na każde próbkobranie.

Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby owiec na terenie powiatu również kozy.

W przypadku uzyskania dodatniego lub wątpliwego wyniku badania laboratoryjnego (serologicznego – testem ELISA) od sztuk bydła, owiec lub kóz, u których wykryto przeciwciała dla wirusa choroby niebieskiego języka, zostaną ponownie pobrane próbki krwi do badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) w celu wykrycia materiału genetycznego tego wirusa.

W celu określenia liczby pobieranych próbek w danym roku prowadzenia programu powiatowy lekarz weterynarii na początku każdego roku uzyskuje dane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odnośnie do pogłowia bydła, owiec oraz kóz na podlegającym mu terenie. Na podstawie danych dotyczących liczby próbek, które powinny zostać pobrane do badań laboratoryjnych w jednym próbkobranii w każdym powiecie, zawartych w tabeli 1, powiatowy lekarz weterynarii wylicza liczbę próbek na każde próbkobranie.

Szacunkowa liczba próbek do pobrania w latach 2020–2022 została wyliczona na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na dzień 31 grudnia 2018 r.

Przewidywana liczba próbek, które zostaną pobrane do badań laboratoryjnych (dwukrotne badanie) od bydła oraz owiec (a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również od kóz), wynosi: $5\ 199 \times 2 = 10\ 398$.

Tabela 1. Liczba próbek, które zostaną pobrane do badań laboratoryjnych w każdym z dwóch pobrań próbek w stadach bydła oraz owiec na terenie powiatu^{*)}

Liczba sztuk bydła oraz owiec na terenie powiatu	Liczba próbek, które zostaną pobrane do badań laboratoryjnych na terenie powiatu
0–8	badanie laboratoryjne wszystkich sztuk bydła oraz owiec na terenie powiatu ^{*)} (maksymalnie 8 próbek) ^{**)}
9–14	9
15–20	10
21–30	11
31–59	12
60–160	13
powyżej 160	14

^{*)} W przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec znajdujących się na terenie danego powiatu będą pobierane próbki od kóz, tak aby została pobrana wymagana liczba próbek.

^{**)} W zależności od liczby sztuk bydła oraz owiec znajdujących się na terenie danego powiatu należy pobrać próbki od maksymalnej liczby dostępnych zwierząt (maksymalnie 8 próbek). W przypadku gdy na terenie danego powiatu znajduje się poniżej 8 sztuk bydła i owiec, a są kozy, należy pobrać próbki od kóz (maksymalnie 8 próbek łącznie).

4.4.6. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku w badaniu laboratoryjnym (wirusologicznym – testem rt RT-PCR) organy Inspekcji Weterynaryjnej podejmują działania określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2012 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. U. poz. 1158), które szczegółowo określa sposób i tryb zwalczania choroby niebieskiego języka.

4.4.7. Kontrola realizacji programu i sprawozdawczość

Informacje na temat realizacji programu będą przesyłane przez powiatowych lekarzy weterynarii wojewódzkim lekarzom weterynarii, a następnie, w formie raportów zbiorczych, będą przekazywane przez wojewódzkich lekarzy weterynarii Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

5. Korzyści z wdrożenia programu

Realizacja programu pozwoli na uzyskanie informacji o sytuacji epizootycznej w zakresie choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich analizę.

Badania laboratoryjne przeprowadzone w ramach programu pozwolą na wczesne wykrycie ewentualnych przypadków wystąpienia choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych w celu likwidacji ognisk choroby. Pozwoli to na ograniczenie strat wynikających zarówno ze zmniejszenia produkcji zwierzęcej, jak i związanych z wykonaniem nakazów i zakazów administracyjnych nałożonych przy zwalczaniu choroby niebieskiego języka (np. nakaz zabicia zwierząt, ograniczenia w przemieszczaniu zwierząt), ponoszonych przez hodowców i producentów przeżuwaczy lub podmioty zajmujące się obrotem zwierzętami.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ostatnich pięciu latach

6.1. Rozwój choroby

6.1.1. Dane dotyczące stad

Rok 2014

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad z wynikiem dodatnim z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (8/6) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/5) \times 100$	$12 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	553 166	2 327	2 390	0	0	0	0	102,71	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	16 606	1 620	1 636	0	0	0	0	100,99	0	0

Rok 2015

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad z wynikiem dodatnim z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (8/6) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/5) \times 100$	$12 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	539 915	2 364	2 428	0	0	0	0	102,71	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	17 017	1 747	1 706	0	0	0	0	97,65	0	0

Rok 2016

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (8/6) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/5) \times 100$	$12 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	487 359	2 317	2 359	0	0	0	0	101,81	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	16 943	1 656	1 621	0	0	0	0	97,89	0	0

Rok 2017

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (8/6) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/5) \times 100$	$12 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	456 141	2 187	2 224	0	0	0	0	101,69	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	17 341	666	666	0	0	0	0	100	0	0

Rok 2018

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad z wynikiem dodatnim	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% skontrolowanych stad	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (8/6) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/5) \times 100$	$12 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	418 109	2 288	2 363	0	0	0	0	103,28	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	17 486	660	647	0	0	0	0	98,03	0	0

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Rok 2014

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do przebadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub uśmierconych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% przebadanych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	6 247 746	10 416	10 350	10 350	0	0	0	99,37	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	271 200	9 376	9 066	9 066	0	0	0	96,69	0

Rok 2015

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do przebadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub uśmierconych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)	% przebadanych zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	6 410 507	10 403	10 369	10 369	0	0	0	99,67	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	284 027	9 749	9 094	9 094	0	0	0	93,28	0

Rok 2016

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do przebadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub uśmierconych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)	% przebadanych zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	6 512 216	10 357	10 335	10 335	0	0	0	99,79	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	296 477	9 748	9 133	9 133	0	0	0	93,69	0

Rok 2017

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt przebadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub uśmierconych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)	% przebadanych zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	6 602 491	9 197	9 186	9 186	0	0	0	99,88	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	314 078	919	927	927	0	0	0	100,87	0

Rok 2018

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt przebadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub uśmierconych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)	% przebadanych zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	6 912 392	9 165	9 192	9 192	0	0	0	100,29	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	314 171	954	950	950	0	0	0	99,58	0

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok 2014

Region	Gatunek/kategoria zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie serologiczne	ELISA	10 350	89
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	87	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie serologiczne	ELISA	9 066	78
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	77	0
Łącznie				19 580	167

Rok 2015

Region	Gatunek/kategoria zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie serologiczne	ELISA	10 371	91
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	91	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie serologiczne	ELISA	9 100	125
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	124	0
Łącznie				19 686	216

Rok 2016

Region	Gatunek/kategoria zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie serologiczne	ELISA	10 335	80
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	79	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie serologiczne	ELISA	9 133	80
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	80	0
Łącznie				19 627	160

Rok 2017

Region	Gatunek/kategoria zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie serologiczne	ELISA	9 192	70
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	68	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie serologiczne	ELISA	927	7
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	7	0
Łącznie				10 194	77

Rok 2018

Region	Gatunek/kategoria zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie serologiczne	ELISA	9 193	32
Rzeczpospolita Polska	Bydło	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	31	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie serologiczne	ELISA	950	4
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy	Badanie wirusologiczne	rt RT-PCR	4	0
Łącznie				10 178	36

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Rok 2020

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbek	Cel	Liczba planowanych badań
Rzeczpospolita Polska	ELISA	Bydło oraz owce ^{*)}	Surowica	Wykrywanie występowania zakażeń	10 398
Łącznie					10 398

^{*)} Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

Rok 2021

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbek	Cel	Liczba planowanych badań
Rzeczpospolita Polska	ELISA	Bydło oraz owce ^{*)}	Surowica	Wykrywanie występowania zakażeń	10 398
Łącznie					10 398

^{*)} Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

Rok 2022

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbek	Cel	Liczba planowanych badań
Rzeczpospolita Polska	ELISA	Bydło oraz owce ^{*)}	Surowica	Wykrywanie występowania zakażeń	10 398
Łącznie					10 398

^{*)} Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

7.1.2. Założenia w zakresie badań stad i zwierząt

7.1.2.1. Założenia w zakresie badań stad

Rok 2020

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9=(8/6) \times 100$	$10=(5/4) \times 100$	$11=(6/5) \times 100$	$12=(7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	418 109	418 109	2 363	0	0	0	0	0,57	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy bydło, owce 1 kozy	17 486	17 486	647	0	0	0	0	3,7	0	0
RP		435 595	435 595	3 010	0	0	0	0	0,69	0	0

Rok 2021

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9=(8/6) \times 100$	$10=(5/4) \times 100$	$11=(6/5) \times 100$	$12=(7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	418 109	418 109	2 363	0	0	0	0	0,57	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy bydło, owce 1 kozy	17 486	17 486	647	0	0	0	0	3,7	0	0
RP		435 595	435 595	3 010	0	0	0	0	0,69	0	0

Rok 2022

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba stad	Liczba stad, które mają być poddane kontroli w ramach programu	Liczba stad skontrolowanych	Liczba stad z wynikiem dodatnim	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	Wskaźniki		
									% skontrolowanych stad	% stad z wynikiem dodatnim – chorobowość w stadach w danym okresie	% nowych stad z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = \frac{(8/6) \times 100}{100}$	$10 = \frac{(5/4) \times 100}{100}$	$11 = \frac{(6/5) \times 100}{100}$	$12 = \frac{(7/5) \times 100}{100}$
Rzeczpospolita Polska	Bydło	418 109	418 109	2 363	0	0	0	0	0,57	0	0
Rzeczpospolita Polska	Owce, kozy bydło, owce i kozy	17 486	17 486	647	0	0	0	0	3,7	0	0
RP		435 595	435 595	3 010	0	0	0	0	0,69	0	0

7.1.2.2. Założenia w zakresie badań zwierząt

Rok 2020

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt objętych programem	Spodziewana liczba zwierząt do przebadania	Liczba zwierząt do przebadania indywidualnie	Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim do uboju lub uśmiercenia	Spodziewana łączna liczba zwierząt do uboju	Spodziewany % przebadanych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10 = \frac{(5/4) \times 100}{100}$	$11 = \frac{(7/5) \times 100}{100}$
Rzeczpospolita Polska	Bydło oraz owce*)	6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0
Łącznie		6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0

*) Badaniu będą podlegać bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

Rok 2021

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt objętych programem	Spodziewana liczba zwierząt do przebadania	Liczba zwierząt do przebadania indywidualnie	Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim do uboju lub uśmiercenia	Spodziewana łączna liczba zwierząt do uboju	Spodziewany % przebadanych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10=(5/4) \times 100$	$11=(7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło oraz owce*)	6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0
Łącznie		6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0

*) Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

Rok 2022

Region	Gatunek zwierząt	Łączna liczba zwierząt	Liczba zwierząt objętych programem	Spodziewana liczba zwierząt do przebadania	Liczba zwierząt do przebadania indywidualnie	Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
							Spodziewana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim do uboju lub uśmiercenia	Spodziewana łączna liczba zwierząt do uboju	Spodziewany % przebadanych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim (spodziewana chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	$10=(5/4) \times 100$	$11=(7/5) \times 100$
Rzeczpospolita Polska	Bydło oraz owce*)	6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0
Łącznie		6 786 245	6 343 062	10 398	10 398	0	0	0	0,16	0

*) Badaniu będą podlegały bydło oraz owce, a w przypadku niedostatecznej liczby sztuk bydła i owiec na terenie powiatu również kozy.

8. Szczegółowa analiza kosztów programu

Niżej wymienione wydatki są ponoszone przez Inspekcję Weterynaryjną. W ramach realizacji programu nie przewiduje się kosztów ponoszonych przez posiadaczy bydła, owiec i kóz.

Koszty realizacji programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na lata 2020, 2021 i 2022 w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdział 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczzonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej lub poz. 8 w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Zakłada się, że w 2020, 2021 i 2022 r. finansowanie programu będzie odbywało się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja maj 2019 r.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2020 r. wyniosą 207 927,76 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 50% kosztów kwalifikowalnych, tj. 20 118,05 zł.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2021 r. wyniosą 191 845,76 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 50% kosztów kwalifikowalnych, tj. 20 118,05 zł.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2022 r. wyniosą 191 845,76 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 50% kosztów kwalifikowalnych, tj. 20 118,05 zł.

Rok 2020

1. BADANIA

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Koszt pobierania próbek	Zwierzęta	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	1,12	0,26 ³⁾	11 757,76	2 729,48	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne serologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	2,28	0,53 ³⁾	23 935,44	5 563,94	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne wirusologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	190 ⁴⁾	23,91	5,56 ³⁾	4 542,90	1 056,40	tak
					Razem	40 236,10	9 349,82	

2. WYNAGRODZENIE

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Wynagrodzenie	Wynagrodzenie	Próbka	10 688 ⁵⁾	9,92 ⁶⁾	2,31	106 024,96	24 689,28	nie
					Razem	106 024,96	24 689,28	

3. MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE I SPECJALISTYCZNY SPRZĘT

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Zakup pułapek typu Ondestepoort	-	Sztuka	18	1 608,20 ⁷⁾	374,00	28 947,60	6 732,00	nie
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań entomologicznych	-	Kilometr	19200 ⁸⁾	0,8358 ⁹⁾	0,19	16047,36	3648,00	nie
Materiały eksploatacyjne (siatki drobnociamiaste, pojemniki transportowe, spirytus)	-	Liczba pułapek	24 ¹⁰⁾	247,00 ¹¹⁾	57,44	5 928,00	1 378,56	nie
					Razem	50 922,96	11 758,56	

4. INNE KOSZTY

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań wirusologicznych	-	Kilometr	3 800 ¹²⁾	0,8358 ⁸⁾	0,19	3 176,04	722,00	nie
Zakup igłostrzykawek	-	Igłostrzykawka	190 ⁴⁾	0,83 ¹³⁾	0,19	157,70	36,10	nie
Wysyłka próbek do laboratorium diagnostycznego	-	Próbka	190 ⁶⁾	39,00 ¹⁴⁾	9,07	7 410,00	1 723,30	nie
				Razem		10 743,74	2 481,40	
				OGÓLEM (koszt programu w 2020 r.)		207 927,76	48 279,06	

1) Wyczerpanie kosztów według kursu 1 euro = 4,30 zł (kurs walutowy zgodny z wytycznymi Ministra Finansów (aktualizacja – maj 2019 r.) dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw).

2) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badania na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 10398 sztuk oraz 100 sztuk przewidzianych do badania w ramach biernego nadzoru klinicznego.

3) Ryczałt za pobrane próbki oraz badania laboratoryjne serologiczne i wirusologiczne przewidziany w wytycznych Komisji SANTE/2017/10186 rev. 2 w wysokości odpowiednio – 0,26, 0,53 oraz 5,56 euro.

4) Wyliczona na podstawie średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. Dodatkowo zakłada się wykonanie 100 badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego.

5) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badań (serologicznych – testem ELISA oraz wirusologicznych – testem rt RT-PCR) na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

6) Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wysokości wynagrodzeń określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 stycznia 2018 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. poz. 129, z późn. zm.).

7) Wymiana wyeksploatowanych lub zniszczonych pułapek z 24 kompleatów pułapek. Koszt pułapki wynosi 374 euro x 4,30 zł = 1 608,20 zł.

8) Wyliczono na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km), liczby pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (24 sztuki) oraz średniej liczby pomiarów w sezonie aktywności wektorów przenoszących chorobę niebieskiego języka (40 pomiarów), czyli 20 km x 24 x 40.

9) Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. poz. 271, z późn. zm.).

10) Liczba pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r.

- 11) Koszt materiałów eksploatacyjnych dla jednej pułapki na jeden sezon aktywności wektorów przenoszących wirusa choroby niebieskiego języka (około 40 pomiarów). W skład kosztu jednostkowego wchodzi:
- 1) zestaw eksploatacyjny – za 61 zł (w skład zestawu eksploatacyjnego wchodzi: 40 szt. siatek drobnoczkowych do przesiewania owadów, 10 pojemników/kubków 500 ml, 40 pojemników transportowych, sitko, plaster, komplet siatek do pułapki – 1 lejek i 1 osłona);
 - 2) dodatkowo:
 - a) świetlówka UV 8 W – ok. 32 zł,
 - b) włącznik czasowy elektroniczny – ok. 52 zł,
 - c) termometr cyfrowy z zapisem min-max – ok. 62 zł,
 - d) spirytus skażony 2,5 l – ok. 40 zł.
- 12) Wyliczono na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km) oraz średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. i próbek przewidzianych do badania laboratoryjnego (wirusologicznego – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego, czyli 20 km x 190.
- 13) Cena jednostkowa zakupu igłostzykawk została obliczona na podstawie cen zawartych w sprawozdaniach finansowych przesyłanych przez wojewódzkich lekarzy weterynarii za 2018 r.
- 14) Szacunkowy koszt jednostkowy obliczony na podstawie średniej arytmetycznej cen przesyłek standardowych kilku krajowych firm kurierskich.

Rok 2021

1. BADANIA

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Koszt pobierania próbek	Zwierzęta	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	1,12	0,26 ³⁾	11 757,76	2 729,48	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne serologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	2,28	0,53 ³⁾	23 935,44	5 563,94	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne wirusologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	190 ⁴⁾	23,91	5,56 ³⁾	4 542,90	1 056,40	tak
					Razem	40 236,10	9 349,82	

2. WYNAGRODZENIE

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Wynagrodzenie	Wynagrodzenie	Próbka	10 688 ⁵⁾	9,92 ⁶⁾	2,31	106 024,96	24 689,28	nie
					Razem	106 024,96	24 689,28	

3. MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE I SPECJALISTYCZNY SPRZĘT

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Zakup pułapek typu Ondestepoort	-	Sztuka	8	1 608,20 ⁷⁾	374,00	12 865,60	2 992,00	nie
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań entomologicznych	-	Kilometr	19200 ⁸⁾	0,8358 ⁹⁾	0,19	1 6047,36	3 648,00	nie
Materiały eksploatacyjne (siatki drobnociążniaste, pojemniki transportowe, spirytus)	-	Liczba pułapek	24 ¹⁰⁾	247,00 ¹¹⁾	57,44	5 928,00	1 378,56	nie
					Razem	34 840,96	8 018,56	

4. INNE KOSZTY

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań wirusologicznych	-	Kilometr	3 800 ¹²⁾	0,8358 ⁸⁾	0,19	3 176,04	722,00	nie
Zakup igłostrzykawek	-	Igłostrzykawka	190 ⁴⁾	0,83 ¹³⁾	0,19	157,70	36,10	nie
Wysyłka próbek do laboratorium diagnostycznego	-	Próbka	190 ⁶⁾	39,00 ¹⁴⁾	9,07	7 410,00	1 723,30	nie
				Razem		10 743,74	2 481,40	
				OGÓLEM (koszt programu w 2021 r.)		191 845,76	44 539,06	

1) Wycalcuacja kosztów według kursu 1 euro = 4,30 zł (kurs walutowy zgodny z wytycznymi Ministra Finansów (aktualizacja – maj 2019 r.) dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw).

2) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badania na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 10398 sztuk oraz 100 sztuk przewidzianych do badania w ramach biernego nadzoru klinicznego.

3) Ryczałt za pobrane próbki oraz badania laboratoryjne serologiczne i wirusologiczne przewidziany w wytycznych Komisji SANTE/2017/10186 rev. 2 w wysokości odpowiednio – 0,26, 0,53 oraz 5,56 euro.

4) Wycalcuacja na podstawie średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. Dodatkowo zakłada się wykonanie 100 badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego.

5) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badań (serologicznych – testem ELISA oraz wirusologicznych – testem rt RT-PCR) na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

6) Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wysokości wynagrodzeń określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 stycznia 2018 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. poz. 129, z późn. zm.).

7) Wymiana wyeksploatowanych lub zniszczonych pułapek z 24 kompletów pułapek. Koszt pułapki wynosi 374 euro x 4,30 zł = 1 608,20 zł.

8) Wycalcuacja na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km), liczby pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (24 sztuki) oraz średniej liczby pomiarów w sezonie aktywności wektorów przenoszących chorobę niebieskiego języka (40 pomiarów), czyli 20 km x 24 x 40.

9) Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. poz. 271, z późn. zm.).

10) Liczba pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r.

- 1¹⁾ Koszt materiałów eksploatacyjnych dla jednej pułapki na jeden sezon aktywności wektorów przenoszących wirusa choroby niebieskiego języka (około 40 pomiarów). W skład kosztu jednostkowego wchodzi:
- 1) zestaw eksploatacyjny – za 61 zł (w skład zestawu eksploatacyjnego wchodzi: 40 szt. siatek drobnoczkowych do przesiewania owadów, 10 pojemników/kubków 500 ml, 40 pojemników transportowych, sitko, plaster, komplet siatek do pułapki – 1 lejek i 1 osłona);
 - 2) dodatki:
 - a) świetlówka UV 8 W – ok. 32 zł,
 - b) włącznik czasowy elektroniczny – ok. 52 zł,
 - c) termometr cyfrowy z zapisem min-max – ok. 62 zł,
 - d) spirytus skażony 2,5 l – ok. 40 zł.
- 1²⁾ Wyliczono na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km) oraz średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. i próbek przewidzianych do badania laboratoryjnego (wirusologicznego – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego, czyli 20 km x 190.
- 1³⁾ Cena jednostkowa zakupu igłostzykawkę została obliczona na podstawie cen zawartych w sprawozdaniach finansowych przesyłanych przez wojewódzkich lekarzy weterynarii za 2018 r.
- 1⁴⁾ Szacunkowy koszt jednostkowy obliczony na podstawie średniej arytmetycznej cen przesyłek standardowych kilku krajowych firm kurierskich.

Rok 2022

1. BADANIA

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Koszt pobierania próbek	Zwierzęta	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	1,12	0,26 ³⁾	11 757,76	2 729,48	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne serologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	10 498 ²⁾	2,28	0,53 ³⁾	23 935,44	5 563,94	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badania laboratoryjne wirusologiczne	Zwierzę przebadane indywidualnie	190 ⁴⁾	23,91	5,56 ³⁾	4 542,90	1 056,40	tak
					Razem	40 236,10	9 349,82	

2. WYNAGRODZENIE

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Wynagrodzenie	Wynagrodzenie	Próbka	10 688 ⁵⁾	9,92 ⁶⁾	2,31	106 024,96	24 689,28	nie
					Razem	106 024,96	24 689,28	

3. MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE I SPECJALISTYCZNY SPRZĘT

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Zakup pułapek typu Ondestepoort	-	Sztuka	8	1 608,20 ⁷⁾	374,00	12 865,60	2 992,00	nie
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań entomologicznych	-	Kilometr	19200 ⁸⁾	0,8358 ⁹⁾	0,19	16047,36	3648,00	nie
Materiały eksploatacyjne (siatki drobnociężne, pojemniki transportowe, spirytus)	-	Liczba pułapek	24 ¹⁰⁾	247,00 ¹¹⁾	57,44	5 928,00	1 378,56	nie
					Razem	34 840,96	8 018,56	

4. INNE KOSZTY

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro) ¹⁾	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
Dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw w celu pobrania prób do badań wirusologicznych	-	Kilometr	3 800 ²⁾	0,8358 ³⁾	0,19	3 176,04	722,00	nie
Zakup igłostrzykawek	-	Igłostrzykawka	190 ⁴⁾	0,83 ¹³⁾	0,19	157,70	36,10	nie
Wysyłka próbek do laboratorium diagnostycznego	-	Próbka	190 ⁶⁾	39,00 ¹⁴⁾	9,07	7 410,00	1 723,30	nie
					Razem	10 743,74	2 481,40	
				OGÓLEM (koszt programu w 2022 r.)		191 845,76	44 539,06	

1) Wyliczenia kosztów według kursu 1 euro = 4,30 zł (kurs walutowy zgodny z wytycznymi Ministra Finansów (aktualizacja – maj 2019 r.) dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw).

2) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badania na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 10398 sztuk oraz 100 sztuk przewidzianych do badania w ramach biernego nadzoru klinicznego.

3) Ryczałt za pobrane próbki oraz badania laboratoryjne serologiczne i wirusologiczne przewidziany w wytycznych Komisji SANTE/2017/10186 rev. 2 w wysokości odpowiednio – 0,26, 0,53 oraz 5,56 euro.

4) Wyliczona na podstawie średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. Dodatkowo zakłada się wykonanie 100 badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego.

5) Liczba zwierząt (bydła i owiec lub kóz) przewidziana do badań (serologicznych – testem ELISA oraz wirusologicznych – testem rt RT-PCR) na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

6) Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wysokości wynagrodzeń określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 stycznia 2018 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. poz. 129, z późn. zm.).

7) Wymiana wyeksploatowanych lub zniszczonych pułapek z 24 kompletów pułapek. Koszt pułapki wynosi 374 euro x 4,30 zł = 1 608,20 zł.

8) Wyliczono na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km), liczby pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (24 sztuki) oraz średniej liczby pomiarów w sezonie aktywności wektorów przenoszących chorobę niebieskiego języka (40 pomiarów), czyli 20 km x 24 x 40.

9) Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. poz. 271, z późn. zm.).

10) Liczba pułapek rozmieszczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r.

- 11) Koszt materiałów eksploatacyjnych dla jednej pułapki na jeden sezon aktywności wektorów przenoszących wirusa choroby niebieskiego języka (około 40 pomiarów). W skład kosztu jednostkowego wchodzi:
- 1) zestaw eksploatacyjny – za 61 zł (w skład zestawu eksploatacyjnego wchodzi: 40 szt. siatek drobnoczkowych do przesiewania owadów, 10 pojemników/kubków 500 ml, 40 pojemników transportowych, sitko, plaster, komplet siatek do pułapki – 1 lejek i 1 osłona);
 - 2) dodatkowo:
 - a) świetlówka UV 8 W – ok. 32 zł,
 - b) włącznik czasowy elektroniczny – ok. 52 zł,
 - c) termometr cyfrowy z zapisem min-max – ok. 62 zł,
 - d) spirytus skażony 2,5 l – ok. 40 zł.
- 12) Wyliczono na podstawie średniej długości dojazdu do gospodarstwa i z powrotem (20 km) oraz średniej z liczby badań laboratoryjnych (wirusologicznych – testem rt RT-PCR) przeprowadzonych w 2016, 2017 i 2018 r. i próbek przewidzianych do badania laboratoryjnego (wirusologicznego – testem rt RT-PCR) w ramach biernego nadzoru klinicznego, czyli 20 km x 190.
- 13) Cena jednostkowa zakupu igłostrzykawek została obliczona na podstawie cen zawartych w sprawozdaniach finansowych przesyłanych przez wojewódzkich lekarzy weterynarii za 2018 r.
- 14) Szacunkowy koszt jednostkowy obliczony na podstawie średniej arytmetycznej cen przesyłek standardowych kilku krajowych firm kurierskich.